

Bijlage bij het koninklijk besluit van 21 december 2023 betreffende het programma 2023-2027 van het federale reductieplan voor gewasbeschermingsmiddelen

Dit programma van het Federaal Reductieplan voor Gewasbeschermingsmiddelen (FRPG) beschrijft de acties die de federale overheid in België zal ondernemen in de periode 2023-2027 met de bedoeling enerzijds de risico's en de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de menselijke gezondheid en het milieu te verminderen en anderzijds de ontwikkeling en invoering van geïntegreerde gewasbescherming en alternatieve benaderingswijzen of technieken te bevorderen ter beperking van de afhankelijkheid van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Het programma omvat zowel federale acties (aangeduid met de afkorting 'Fed.'), die door de federale overheid worden uitgevoerd, als nationale acties (aangeduid met de afkorting 'Bel.'), die de federale en gewestelijke overheden gezamenlijk uitvoeren.

Dit programma voor 2023-2027 maakt, samen met drie gewestelijke programma's, deel uit van het Nationaal Actieplan voor de Reductie van Pesticiden (NAPAN) en volgt het programma 2018-2022 op, zoals voorzien door het koninklijk besluit van 4 september 2012 betreffende het federaal reductieprogramma van pesticiden, met inbegrip van hun gebruik in het kader van duurzame ontwikkeling. Dit koninklijk besluit vertaalt de verplichtingen die voortkomen uit richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (afgekort SUD - Sustainable Use Directive) naar het federale beleidsniveau in België.

Het programma voor 2023-2027 anticipeert bovendien op de nieuwe EU wetgeving, die bij de opmaak van dit programma nog in ontwikkeling is:

- Een nieuwe EU verordening inzake duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (afgekort SUR - Sustainable Use Regulation) zal de bestaande regels voor het duurzaam gebruik uit de SUD herzien om ze in overeenstemming te brengen met de ambities die zijn vastgelegd in de Green Deal en verschillende strategieën van de EU (onder andere de biodiversiteitsstrategie, de 'van boer tot bord'-strategie, het actieplan 'verontreiniging naar nul' en de bodemstrategie).
- Een nieuwe EU verordening ter implementatie van artikel 67 van verordening (EG) Nr. 1107/2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, die professionele gebruikers zal verplichten om registers van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in elektronisch formaat bij te houden.
- Een nieuwe EU verordening inzake statistieken over de landbouwkundige inputs en outputs (afgekort SAIO - Statistics on Agricultural Inputs and Outputs), die alle EU lidstaten zal verplichten om hun gebruiksgegevens van gewasbeschermingsmiddelen op nationaal niveau te verzamelen en door te geven aan de Europese Commissie.

Het FRPG programma 2023-2027 bereidt, in de mate van het mogelijke en zonder vooruit te lopen op het resultaat van de onderhandelingen, de maatregelen voor die deze nieuwe EU verordeningen zullen opleggen, voor wat het federale bevoegdheidsniveau betreft.

In functie van de verplichtingen die voortvloeien uit de nieuwe SUR zal het federale reductieprogramma in de toekomst worden herzien en aangevuld met bijkomende maatregelen en acties, in overleg met de stakeholders en na openbaar onderzoek.

Op die manier engageert de Belgische federale regering zich om, binnen het kader van haar bevoegdheden, haar bijdrage te leveren tot het behalen van de vooropgestelde doelstellingen van de Europese 'van boer tot bord'-strategie, om het gebruik en de risico's van chemische pesticiden te verminderen en het gebruik van gevaarlijkere pesticiden⁹ te verminderen.

De vooruitgang met betrekking tot het behalen van deze doelstellingen in België zal worden opgevolgd aan de hand van de indicatoren die de nieuwe EU wetgeving zal vaststellen.

⁹ Met 'gevaarlijkere pesticiden' bedoelt men in deze context voornamelijk de gewasbeschermingsmiddelen die werkzame stoffen bevatten die in aanmerking komen om te worden vervangen (overeenkomstig de criteria van punt 4 van bijlage II bij verordening (EG) Nr. 1107/2009).

Via een aantal acties die gericht zijn op het beschermen van bestuivers, die een cruciale rol spelen voor gezonde ecosystemen en voor voedselzekerheid, draagt dit programma ook bij tot het beschermen en herstellen van de biodiversiteit, het omkeren van de achteruitgang in de bestuiverspopulaties en het herstel van agrarische ecosystemen, zoals beoogd door de Europese biodiversiteitsstrategie en de toekomstige EU-Wet Natuurherstel.

Nota: KSF (Key Success Factor): de combinatie van belangrijke feiten en/of deliverables die vereist zijn om de doelstelling te behalen

1. Opleiding voor professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen

1.1 Implementatie van het Belgische certificeringssysteem “Fytolientie”

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.1.1	Efficiënt administratief beheer van de fytolientie.	Behandeling van de aanvragen voor nieuwe fytolienties en voor vernieuwing van bestaande fytolienties. Via de Werkgroep Fytolientie opvolging met overheden en stakeholders, en bijsturing van de procedures naar behoefte. Opvolgen van de evoluties via jaarverslagen.	Online registratie van fytolienties binnen de afgesproken deadlines. Up-to-date houden van de informatie op de Fytoweb website.

De fytolientie is het verplichte certificeringssysteem voor ongeveer 75.000 professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters van gewasbeschermingsmiddelen. De dienst Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten staat in voor het administratieve beheer van dit systeem en verleent de fytolienties via een online aanvraag. Voor meer informatie, zie <https://fytoweb.be/nl/fytolientie>.

2. Verkoop van gewasbeschermingsmiddelen

2.1 Beschikbaarheid van advies en algemene informatie in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik

Ref.	Doel	Actie	KSF
Bel. 3.2.1	Beschikbaarheid van correcte informatie in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik. Ten minste om de drie jaar de officiële communicatieboodschap vernieuwen en actualiseren. De creativiteit van de distributeurs op het gebied van communicatie stimuleren.	Ontwikkeling van een nieuwe communicatiecampagne voor de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik. Samenwerking met organisaties en verenigingen met kennis van zaken en communicatie-ervaring. Deelname van de distributiesector stimuleren, bijvoorbeeld door middel van een wedstrijd. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zal dit project coördineren.	Communicatiecampagne in 2025.

Ref.	Doel	Actie	KSF
		<p><i>In het kader van de eerdere programma's van het NAPAN werden er reeds richtlijnen ontwikkeld met betrekking tot de informatie die beschikbaar moet zijn in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik. Meer informatie over de verplichtingen waaraan de distributeurs nu reeds moeten voldoen staat op www.info-pesticide.be.</i></p> <p><i>De nieuwe communicatiecampagne zal ontwikkeld worden rekening houdend met:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>De aanbevelingen in de "Praktische gids over een goed gebruik van pesticiden en over alternatieven¹⁰";</i> - <i>De resultaten van de enquête, die in 2024 zal worden uitgevoerd om de kennis van niet-professionele gebruikers over gewasbeschermingsmiddelen en hun alternatieven te onderzoeken (Fed.3.2.2);</i> - <i>De kennis en communicatie-ervaring van organisaties en verenigingen die zetelen in de NAPAN Adviesraad.</i> <p><i>Specifieke aandacht zal gaan naar het informeren van niet-professionele gebruikers over de risico's verbonden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, over effecten op de biodiversiteit en over de mogelijke alternatieven.</i></p>	
Fed. 3.2.1	<p>Controle op de beschikbaarheid van de verplichte informatie in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik.</p> <p>Regelmatige controles op de onlineverkoop.</p>	<p>Opstellen en uitvoeren van een controleprogramma voor de regelmatige inspectie van de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik, met inbegrip van de online verkooppunten.</p> <p>Opvolging van inbreuken volgens de wettelijke procedure en zo nodig via <i>ad hoc</i> overleg met de distributiesector.</p>	<p>Uitvoering van controles volgens het controleprogramma van de inspectiediensten.</p> <p>Jaarlijkse publicatie op Fytoweb en evaluatie van de resultaten van deze controles.</p>
		<p><i>In het kader van de eerdere programma's van het NAPAN werden er reeds richtlijnen ontwikkeld met betrekking tot de informatie die beschikbaar moet zijn in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor amateurgebruik. Meer informatie over de verplichtingen waaraan de distributeurs nu reeds moeten voldoen staan op www.info-pesticide.be.</i></p> <p><i>Deze verplichtingen worden gecontroleerd door middel van een adequate controleprocedure. De controles worden opgenomen in het jaarlijks inspectieprogramma van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.</i></p>	
Fed. 3.2.2	<p>Beoordelen van de impact van advies aan niet-professionele gebruikers.</p> <p>Identificatie van kennislacunes.</p>	<p>Monitoring van de verwachte kennis van niet-professionele gebruikers over gewasbeschermingsmiddelen en hun alternatieven, en van de evolutie van deze kennis sinds het vorige onderzoek in 2019.</p> <p>Communicatie van de resultaten.</p>	<p><i>Ad hoc</i> enquête in 2024.</p> <p>Publicatie van een rapport op Fytoweb in 2025.</p>
		<p><i>Via de verplichte informatie, die beschikbaar moet zijn in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik (zie www.info-pesticide.be), tracht de overheid niet-professionele gebruikers correct te informeren over de risico's verbonden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, over effecten op de biodiversiteit en over de mogelijke alternatieven, overeenkomstig de aanbevelingen in de "Praktische gids over een goed gebruik van pesticiden en over alternatieven¹⁰".</i></p> <p><i>Door middel van een representatieve steekproef zal worden nagegaan of deze boodschappen de doelgroep bereiken, waarbij ook specifiek de effectiviteit van de affiches in de verkooppunten zal worden onderzocht.</i></p> <p><i>De resultaten zullen gebruikt worden bij de ontwikkeling van de nieuwe communicatiecampagne in 2025 (Bel.3.2.1) en voor het optimaliseren van de werking van het Callcenter (Fed. 3.2.3).</i></p>	

¹⁰ https://fytoweb.be/sites/default/files/content/gids_info_verkoopplaats_20151204.pdf

2.2 Beschikbaarheid van gecertificeerde voorlichters in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor het brede publiek

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.2.3	Optimaliseren van het Callcenter. Verzekeren dat het Callcenter correcte informatie verstrekt. Interesse in het Callcenter vergroten.	Ondersteuning van het Callcenter door een begeleidingscomité dat de kwaliteit van de gegeven antwoorden analyseert, zowel voor de telefonische oproepen als voor de vragen die via het online contactformulier gesteld worden. Inspectie van het Callcenter (via anonieme oproepen door de bevoegde inspectiedienst), om na te gaan of de telefonische oproepen en de vragen via het online contactformulier correct worden geregistreerd. Implementatie van een extra rol van het Callcenter: het helpen van niet-professionele gebruikers met dosisberekeningen aan de hand van een gebruiksvriendelijke online rekenmodule.	Opvolging van de werking van het Callcenter volgens het afgesproken protocol. Uitbreiding van dit protocol in 2023 met de opvolging van vragen die gesteld worden via het online contactformulier. Beschikbaarheid van een online rekenmodule voor dosisberekeningen vanaf 2023.

Niet-professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen kunnen met vragen over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terecht bij een Callcenter op het gratis nummer 0800 62 604. Dit Callcenter is een initiatief van de producenten en de distributeurs van gewasbeschermingsmiddelen. Een begeleidingscomité, waarin de bevoegde overheden vertegenwoordigd zijn, houdt toezicht op de werking van het Callcenter volgens de afspraken in het protocol van 2020.

De correcte werking van het Callcenter wordt gecontroleerd door middel van een adequate controleprocedure. De controles worden opgenomen in het jaarlijks inspectieprogramma van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

De bevoegde overheden zullen de gestelde vragen analyseren en hun communicatiestrategie hierop afstemmen (in het kader van de acties Bel.3.2.1 en Fed.3.3.1).

In functie van de lopende discussies op EU niveau (in het kader van de ontwikkeling van de nieuwe verordening inzake duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen) zal een reflectie worden opgestart over de adviesverlening aan niet-professionele gebruikers en over de toekomstige rol van het Callcenter daarin.

2.3 Gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik enkel verkrijgbaar voor houders van een fytolicensie

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.2.4	Controleren dat gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik enkel verkrijgbaar zijn voor houders van een fytolicensie.	Uitvoeren van controles in de verkooppunten van gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik, teneinde na te gaan of de verkopers de geldigheid van de fytolicensies controleren (via de registratie-webpagina) en elke verkoop correct registreren.	Uitvoering van controles volgens het controleprogramma van de inspectiediensten. Jaarlijkse publicatie op Fytoweb en evaluatie van de resultaten van deze controles.

De toegang tot gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik is beperkt tot de houders van een [fytolicensie](#)¹¹ P2 of P3. Verkopers dienen de geldigheid van de fytolicensie te controleren (in het online register) en moeten elke verkoop registreren. Er worden regelmatig controles uitgevoerd door de inspectiediensten om na te gaan of deze verplichtingen door de verkopers correct worden nageleefd.

¹¹ <https://fytoweb.be/nl/fytolicensie>

2.4 Actualisatie van de wetgeving inzake het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.2.5	De Belgische wetgeving met betrekking tot het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen aanpassen aan de huidige tijdsgeest, het Europese kader en de wetenschappelijke kennis.	Opmaak en goedkeuring van een koninklijk besluit betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen.	Publicatie van het koninklijk besluit in 2023.
	<p><i>Sinds enige tijd is er een koninklijk besluit in opmaak dat de voorwaarden voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen in België zal actualiseren. Dit besluit heeft een belangrijke impact op de vermindering van de risico's verbonden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, aangezien het nieuwe regels zal vaststellen voor onder andere de volgende aspecten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>De modaliteiten voor de online verkoop van gewasbeschermingsmiddelen;</i> - <i>Een verbod op het op de markt brengen van bepaalde categorieën van gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik;</i> - <i>Beperkingen inzake publiciteit voor gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik (met uitzondering van producten die als gewasbeschermingsmiddel met een laag risico zijn ingedeeld);</i> - <i>Regels voor de toelating van een aantal productcategorieën die gelijkaardig zijn aan gewasbeschermingsmiddelen en die buiten het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 1107/2009 vallen, bijvoorbeeld toevoegingsstoffen en precursoren.</i> 		
Fed. 3.2.6	Vermindering van de risico's voor niet-professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen.	Analyse van de haalbaarheid en impact van het verkopen van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik via afgesloten winkelafdelingen, met verplichte tussenkomst van een gecertificeerd adviseur.	Beschikbaarheid van een haalbaarheids- en impactanalyse.
	<p><i>Deze studie heeft tot doel na te gaan of het haalbaar zou zijn om gewasbeschermingsmiddelen voor niet-professioneel gebruik, die bij verkeerd gebruik een risico kunnen vormen voor de menselijke gezondheid en/of het leefmilieu, via afgesloten winkelafdelingen te verkopen, bijv. in een afgesloten kast of lokaal, achter een toonbank, ... De betrokken producten zouden dan enkel aangekocht kunnen worden na tussenkomst van een winkelmedewerker, die beschikt over een fyto licentie NP of P3.</i></p> <p><i>Deze studie zal onderzoeken welke criteria bruikbaar zijn om te bepalen welke producten in de afgesloten afdeling thuisboren en welke stappen nodig zijn om een dergelijke maatregel tot uitvoering te brengen (onder andere het ontwikkelen van wetgeving). Een aantal mogelijke scenario's zullen worden gedefinieerd en beoordeeld naar haalbaarheid en impact. De stakeholders zullen via de NAPAN Adviesraad geconsulteerd worden en de kans krijgen om alternatieve oplossingen voor te stellen.</i></p>		

3. Informatie en bewustmaking over pesticiden en alternatieven

3.1 Verstrekken van evenwichtige informatie over gewasbeschermingsmiddelen en alternatieven

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.3.1	Optimalisatie van de informatie voor het brede publiek beschikbaar op Fytoweb.	Evaluatie van de Fytoweb website als communicatiesysteem voor het brede publiek. Evaluatie van de samenhang van de informatie op Fytoweb met de informatie die beschikbaar is op andere websites. Aanpassing van Fytoweb om de bruikbaarheid voor het brede publiek te optimaliseren. Uitwerken van een communicatiestrategie om het brede publiek actief te informeren over actuele thema's waarvoor de dienst Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten bevoegd is.	Aanpassing van de Fytoweb-webpagina's voor het brede publiek uiterlijk in 2025. Permanente monitoring van het gebruik van de betrokken webpagina's (het aantal keer dat een pagina bekeken wordt). Minstens 1 grote communicatie-actie per jaar over een actueel thema (vanaf 2023).

De dienst Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten tracht via de [Fytoweb](#)¹² website het brede publiek te informeren over relevante onderwerpen die verband houden met haar bevoegdheden. Het project heeft tot doel na te gaan of deze informatie haar doelpubliek bereikt en of er verbeteringen mogelijk zijn, teneinde de gebruiksvriendelijkheid en aantrekkelijkheid van Fytoweb voor het brede publiek te optimaliseren.

De communicatie via Fytoweb zal afgestemd worden op de informatie die beschikbaar is op de officiële websites van de gewestelijke overheden, rekening houdend met de bevoegdheidsverdeling in België. Fytoweb kan enkel informatie verstrekken die verband houdt met de federale bevoegdheden. De bevindingen van het project zullen worden besproken met de gewestelijke overheden, maar het aanpassen van de gewestelijke websites valt niet binnen de scope van dit project.

De Dienst Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten zal een communicatiestrategie uitwerken om op regelmatige basis naar het brede publiek te communiceren over thema's die binnen haar bevoegdheid vallen, met de bedoeling Fytoweb verder uit te bouwen als objectief en betrouwbaar informatiekanal. Daarbij zal extra aandacht gaan naar het delen van de boodschappen via de diverse communicatiekanalen van de overheid, waaronder ook sociale media.

3.2 Systemen voor het verzamelen van informatie over het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en over gevallen van vergiftiging

Ref.	Doel	Actie	KSF
Bel. 3.3.1	Ondersteunen van de implementatie van een monitoring van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door professionele gebruikers.	Zorgen voor coherent beleid tussen de verschillende bevoegde overheden met betrekking tot de registratie van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door professionele gebruikers en het verzamelen en doorgeven van deze informatie, om te voldoen aan de verplichtingen die worden opgelegd door de relevante EU-wetgeving, en om autoriteiten in staat te stellen maximaal gebruik te maken van de verkregen informatie. De autoriteiten zullen regelmatig overleg plegen met de betrokken sectoren die zetelen in de NAPAN Adviesraad.	Coördinatie van de activiteiten in overeenstemming met EU-deadlines.

¹² <https://fytoweb.be/nl>

Ref.	Doel	Actie	KSF
		<p><i>Overeenkomstig artikel 67 van EG-verordening 1107/2009 zijn professionele gebruikers nu reeds verplicht om registers bij te houden van de gewasbeschermingsmiddelen die zij gebruiken, met vermelding van de naam van het gebruikte gewasbeschermingsmiddel, het tijdstip van toepassing en de dosis, alsook het gebied en het gewas waarop het gewasbeschermingsmiddel werd gebruikt. Nieuwe EU-wetgeving zal de gebruikers in de toekomst verplichten om deze registers in elektronisch formaat bij te houden. Alle Lidstaten zullen hun gebruiksgegevens op nationaal niveau moeten verzamelen en doorgeven aan de Europese Commissie in het kader van de toekomstige SAIO-verordening (Statistics on Agricultural Input and Output).</i></p> <p><i>De implementatie van deze monitoring van het daadwerkelijke gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in België vereist een nauwe samenwerking tussen de verschillende bevoegde overheden. Daarnaast is het cruciaal dat de betrokken autoriteiten maximaal gebruik kunnen maken van de verkregen informatie in het kader van het beheer van de risico's verbonden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.</i></p> <p><i>De verplichtingen van deze monitoring zullen echter pas in werking treden na de goedkeuring van de nieuwe Europese verordening inzake duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (SUR), waarvoor de besprekingen in juli 2022 zijn opgestart in de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement. De aard van de verplichtingen en de termijnen voor uitvoering kunnen pas op het einde van deze besprekingen worden vastgesteld. Het is bij de opmaak van dit programma dus niet mogelijk om de KSF nader te specificeren.</i></p>	
Fed. 3.3.2	Voortzetting van de monitoring van de gevallen van acute vergiftiging van professionele en niet-professionele gebruikers.	Toxicovigilantiestudie: opvolging van de Belgische gevallen van acute blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Communicatie van de resultaten naar het brede publiek.	Jaarlijks verslag. Samenvatting van de resultaten op Fytoweb en communicatie naar het brede publiek.
		<p><i>De toxicovigilantiestudie registreert en analyseert oproepen naar het Antigifcentrum na acute blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. In overleg met de betrokkene maakt de opvolging het mogelijk om de overheid te informeren over de voornaamste gevallen van acute vergiftiging.</i></p> <p><i>De overeenkomst met het Antigifcentrum wordt om de vier jaar vernieuwd.</i></p>	
Fed. 3.3.3	Verbeteren van het preventieve risicobeheer voor professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen.	Verbeteren van de communicatie over en het begrip van de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Communicatie over toxicovigilantie naar professionals. Verzamelen van informatie over ongevallen met gewasbeschermingsmiddelen tijdens professionele opleidingen.	Jaarlijkse communicatie. Verzameling van informatie over ongevallen.
		<p><i>Om ongevallen met gewasbeschermingsmiddelen te voorkomen dienen professionele gebruikers de nodige preventieve risicobeperkende maatregelen toe te passen. Dit project beoogt een betere communicatie naar professionals over het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en over de resultaten van de toxicovigilantiestudie (Fed.3.3.2), bijvoorbeeld in het kader van de fytolientie.</i></p> <p><i>Prevent Agri, lid van de NAPAN Adviesraad, meldt dat gevallen van acute vergiftiging door gewasbeschermingsmiddelen vaak worden besproken en gedocumenteerd tijdens haar opleidingen. Deze informatie zal verzameld worden, in samenwerking met Prevent Agri en andere instanties die beroepsopleidingen organiseren. Ook de gewestelijke bevoegde overheden zullen hier actief bij betrokken worden.</i></p>	

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.3.4	Verbeteren van de evaluatie en het beheer van chronische risico's.	<p>Op de hoogte blijven van de wetenschappelijke vooruitgang over de chronische gezondheidseffecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, met focus op prospectieve studies (bijvoorbeeld AGRICAN). Specifieke projecten of samenwerkingsactiviteiten ontwikkelen met regionale, federale, Europese en mondiale instellingen en autoriteiten, om beleidsmakers en onderzoeksinstituten te informeren en bewust te maken van de noodzaak en kansen voor (het financieren van) initiatieven die gericht zijn op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het benutten van de output van de monitoring van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (Bel.3.3.1) om een nauwkeurigere schatting te bekomen van de chronische blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen; - het verbeteren of initiëren van de registratie voor een breder scala aan nadelige gezondheidseffecten (kanker, vruchtbaarheidseffecten, ontwikkelingsstoornissen,...); - het beoordelen van het mogelijke verband tussen chronische blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen en nadelige gezondheidseffecten, onder andere door het gebruik van biomonitoring data. <p><i>In het kader van het NAPAN programma voor 2018-2022 werd een monitoring opgestart van de wetenschappelijke ontwikkelingen in verband met de chronische gezondheidseffecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De resultaten werden in oktober 2021 gepubliceerd op Fytoweb (https://fytoweb.be/nl/reductieplan/nadenkenontwikkelen/chronische-intoxicatie). Deze monitoring zal verdergezet worden, met focus op prospectieve studies zoals de AGRICAN-studie. Deze studie onderzoekt sinds 2005 het verband tussen beroepsmatige blootstelling in de landbouw en het risico op kanker in Frankrijk. Ook andere chronische ziekten worden bestudeerd, zoals bepaalde neurodegeneratieve ziekten (ziekte van Parkinson en Alzheimer) en aandoeningen van de luchtwegen (astma, chronische bronchitis). Voor meer informatie, zie https://www.agrican.fr/. Daarnaast zal er ook getracht worden om projecten of samenwerkingen op te starten met als doel de chronische blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen nauwkeuriger te kunnen inschatten, de registratie van nadelige gezondheidseffecten te verbeteren en het verband tussen beide te evalueren.</i></p>	Publicatie van een geactualiseerd rapport over de wetenschappelijke monitoring op Fytoweb in 2026. Initiëren van specifieke projecten of samenwerkingsactiviteiten in 2025-2027.
Fed. 3.3.5	Verzamelen en publiceren van informatie over de blootstelling van consumenten van fruit en groenten aan gewasbeschermingsmiddelen en over de risico's die hieruit volgen.	<p>Analyse van de resultaten van de residu-monitoring om na te gaan of de veiligheid gegarandeerd is voor aan gewasbeschermingsmiddelen blootgestelde consumenten. Wanneer beschikbaar, zullen de modellen voor gecumuleerde risico's worden getest op deze resultaten.</p> <p><i>De methode die werd ontwikkeld in de vorige federale programma's wordt op regelmatige basis geïmplementeerd om de risico's van blootstelling via consumptie van fruit en groenten op de Belgische markt te evalueren. De gegevens van 2021 tot 2024 zullen in dit project worden geanalyseerd.</i></p>	Publicatie van de evaluatie in 2026.

4. Inspectie van de uitrusting die wordt gebruikt voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.4.1	Regelmatige inspectie van alle apparatuur die een potentieel risico inhoudt.	Behoud van de inspecties van de uitrusting voor professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op regelmatige tijdstippen. Uitbreiding van de inspecties naar andere apparatuur die een potentieel risico inhoudt. Opvolging van de evolutie van de inspecties door middel van jaarverslagen.	Inspectie van alle apparatuur die een significant risico inhoudt volgens de aanbevolen intervallen. Jaarlijkse publicatie van de inspectieresultaten op de website van het FAVV.

Sinds 1995 wordt de apparatuur voor professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen om de drie jaar gecontroleerd (<https://fytonweb.be/nl/gewasbeschermingsmiddelen/gebruik/professionele-gebruiker/uitrusting>). Deze inspecties worden voortgezet.

In het kader van de eerdere programma's van het NAPAN werd een onderzoeksproject uitgevoerd met als doel de inspectieschema's te vervolledigen voor bepaalde specifieke types van spuittoestellen (de SIRA-APESTICON studie). Bepaalde types toestellen werden hierbij als potentieel risicovol aangemerkt en dienen in de toekomst eveneens geïnspecteerd te worden overeenkomstig de aanbevelingen van deze studie.

Fed. 3.4.2	Opleggen van het gebruik van driftreducerende technieken bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen, en andere relevante blootstellingsbeperkende maatregelen.	Aanpassing van de wetgeving zodat controle mogelijk wordt bij de inspectie van de spuittoestellen.	Aanpassing van de wetgeving om het gebruik van driftreducerende technieken en blootstellingsbeperkende maatregelen te verplichten. Aanpassing van de wetgeving om deze technieken en maatregelen te kunnen controleren tijdens de driejaarlijkse inspectie van de spuittoestellen.
---------------	---	--	---

Momenteel wordt het gebruik van driftreducerende technieken product per product opgelegd via de toelatingsakte, wat in praktijk moeilijk te controleren is. Het doel van dit project is om minimale driftreducerende maatregelen horizontaal op te leggen voor alle producten voor professioneel gebruik.

Tijdens de verplichte keuring van de spuittoestellen (om de drie jaar) zal worden nagegaan of elk spuittoestel voldoet aan deze wettelijke vereisten inzake driftreductie.

5. Aankondiging van bespuitingen aan potentieel blootgestelde personen

Voor dit thema uit Richtlijn 2009/128/EG zijn er geen federale acties.

6. Bescherming van het aquatisch milieu

Ref.	Doel	Actie	KSF
Bel. 3.6.1	Implementatie van een reactief risicobeheer via emissiereductieplannen voor probleemstoffen.	Implementatie en verbetering van het 'Charter voor aanpak overschrijdingen toetsingswaarden gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater in België', in samenwerking met de sectoren. Communicatie naar het publiek. De uitbreiding van de scope van het Charter tot zowel relevante metabolieten van de werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen als grondwaterverontreiniging zal worden overwogen en waar nodig uitgevoerd.	Evaluatie van de impact van de reductieplannen (voldoende reductie bekomen – verdere actie indien nodig). Indien relevant zal het Charter worden uitgebreid tot relevante metabolieten en tot het compartiment grondwater.

Op basis van het 'Charter voor aanpak overschrijdingen toetsingswaarden gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater in België' (zie <https://fytoweb.be/nl/reductieplan/structurele-wijzigingen/charter-voor-aanpak-overschrijdingen-toetsingswaarden>) worden Emissiereductieplannen (ERP) uitgewerkt voor bepaalde werkzame stoffen die in te hoge concentraties in het oppervlaktewater worden aangetroffen. Dit proces werd opgestart in het kader van het NAPAN programma voor 2018-2022 en zal voortgezet worden onder het nieuwe programma. De uitbreiding van de werkingssfeer van het project tot relevante metabolieten en grondwater zal worden beoordeeld in het licht van de beschikbare monitoringgegevens en de relevantie en haalbaarheid van mogelijke acties.

Bel. 3.6.2	Implementatie van een nieuw bufferzonebeleid ter bescherming van waterorganismen.	Zoeken naar afstemming van de gewestelijke maatregelen voor de bescherming van oppervlaktewater met de federale risicobeperkende maatregelen die, indien van toepassing, essentieel zijn voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen overeenkomstig de Europese regelgeving en richtsnoeren, met de bedoeling de garantie te bieden dat ze worden uitgevoerd. De steun van de professionele gebruikers zal worden nagestreefd. De problematiek, de ondernomen stappen en de verkregen resultaten zullen gecommuniceerd worden naar de NAPAN Adviesraad en op Fytoweb. Het project zal worden getrokken door Wallonië.	Duidelijkheid over de gewasbeschermingsmiddelen die al dan niet veilig kunnen worden toegepast mits enkel en alleen respecteren van de bufferzones die door de gewesten worden opgelegd en gecontroleerd (lijst van gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar begin 2023). Zal onderzocht worden of de gewestelijke regelgeving aangepast kan worden, evenals de federale wetgeving, en dit in functie van de gecreëerde duidelijkheid in 2023 (maatregelen om bepaalde gewasbeschermingsmiddelen alsnog te behouden of te weren). Aanwezigheid op de markt beperkt tot gewasbeschermingsmiddelen die veilig kunnen worden toegepast bij respecteren van de bufferzones die op gewestelijk vlak worden opgelegd en gecontroleerd (aanpassing van de federale wetgeving in 2023 om dit te implementeren, aanpassing van de toelatingen begin 2024 om de wetgeving te implementeren).
---------------	---	--	---

Ref.	Doel	Actie	KSF
	<p><i>Om een aanvaardbaar risico (overeenkomstig de Europese Verordening 1107/2009) voor het leefmilieu en het waterleven te garanderen, is het gebruik van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van oppervlaktewater verboden. De naleving van dit verbod is de hoeksteen van het systeem van bufferzones. De voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bevoegde autoriteiten moeten derhalve garanties bieden dat deze bufferzones in acht worden genomen. Het project beoogt de bestaande maatregelen op gewestelijk niveau te koppelen aan eventuele aanvullende federale maatregelen of andere middelen om de naleving van deze specifieke bufferzones te verzekeren. Er zal worden gestreefd naar actieve deelname van de betrokken sectoren, zodat van meet af aan kan worden gewerkt aan maatregelen die voor alle partijen aanvaardbaar zijn. De aanpak zal worden toegelicht in een dossier bestemd voor het brede publiek, dat op Fytoweb wordt gepubliceerd en jaarlijks wordt geactualiseerd vanaf 2023. In dit dossier zal ook de lijst van betrokken gewasbeschermingsmiddelen worden opgenomen.</i></p>		

7. Vermindering van de risico's in specifieke gebieden

7.1 Gebieden die gebruikt worden door het brede publiek of door kwetsbare groepen

Ref.	Doel	Actie	KSF
Bel. 3.7.1	Overleg over de gewestelijke beleidsmaatregelen ten aanzien van gebieden die door het brede publiek worden bezocht, zoals openbare ruimten, en gebieden waar kwetsbare groepen ¹³ aanwezig zijn, zoals woongebieden.	Overleg over de gewestelijke maatregelen ter bescherming van het brede publiek en van kwetsbare groepen. Samenvattende communicatie over de bestaande maatregelen en adviezen.	Permanent overleg. Publicatie op Fytoweb ¹⁴ van een samenvatting door de Gewesten van de bestaande maatregelen en aanbevelingen in 2023 en daarna jaarlijks bijgewerkt.
	<p><i>De bescherming van kwetsbare groepen en het brede publiek tegen blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen wordt aangepakt vanuit het gewestelijke beleid, dat voortdurend evolueert volgens hun specifieke prioriteiten. Het project beoogt de uitwisseling van informatie tussen de Gewesten, zowel over bestaande maatregelen als over ontwerpmaatregelen. De gewestelijke maatregelen en aanbevelingen zullen uiterlijk in 2023 actief naar het brede publiek worden gecommuniceerd via Fytoweb en deze communicatie zal daarna jaarlijks worden geactualiseerd. De drie Gewesten zullen in de NAPAN Task Force om de beurt de rol van trekker opnemen voor deze uitwisseling van informatie en communicatie over de maatregelen en aanbevelingen.</i></p>		

7.2 Bescherming van de biodiversiteit

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.7.1	Inzicht verwerven in de relatie tussen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de evolutie van bestuiverspopulaties.	Globale indicatoren van de druk van gewasbeschermingsmiddelen op bestuivers opstellen en hun correlatie met de karakteristieke indicatoren van de ecosysteemdienst bestuiving verifiëren, in samenwerking met de experts die betrokken zijn bij de nationale strategie inzake bestuivers.	Onderzoeksrapport.

¹³ “kwetsbare groepen”: mensen die specifieke aandacht behoeven als het gaat om de beoordeling van acute en chronische gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid. Hiertoe behoren zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven, ongeboren kinderen, zuigelingen en kinderen en ouderen, alsmede werknemers en bewoners die gedurende langere tijd blootstaan aan hoge doses pesticiden (artikel 3.14 van verordening EG 1107/2009)

¹⁴ <https://fytoweb.be/nl/reductieplan/nationaal-actie-plan-daction-national-napan>

Ref.	Doel	Actie	KSF
	<p><i>De dienst Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten beschikt over gegevens over de potentiële druk van gewasbeschermingsmiddelen. Dit is een combinatie van verkoopsgegevens en het ecotoxicologische profiel van werkzame stoffen. Om een gedocumenteerde analyse te verkrijgen van het verband tussen de parameters die kenmerkend zijn voor de evolutie van bestuivers en de druk die wordt uitgeoefend door gewasbeschermingsmiddelen, dient men de beschikbare gegevens te bestuderen om na te gaan of de veranderingen in de druk, die in de afgelopen jaren zijn geregistreerd, worden weerspiegeld in een verandering in de parameters die relevant zijn voor de evolutie van de ecosysteemdienst bestuiving. Er moeten nog gegevens worden verzameld over de populatiedynamiek van bestuivers in België. Het project zal via een openbare aanbesteding worden uitbesteed zodra deze gegevens beschikbaar zijn en onder voorbehoud van goedkeuring van de onderzoeksfinanciering door het Begrotingsfonds voor de grondstoffen en de producten.</i></p>		
Fed. 3.7.2	De gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen waarschuwen voor mogelijke risico's voor bestuivers.	<p>Criteria vaststellen voor het vermelden van een nieuw pictogram 'gevaarlijk voor bijen' op de etiketten van gewasbeschermingsmiddelen die gevaarlijk kunnen zijn voor bijen.</p> <p>De nodige wetgeving ontwikkelen om de vermelding van dit pictogram op etiketten van gewasbeschermingsmiddelen op te leggen in België.</p> <p>Implementatie in overleg met de toelatingshouders.</p> <p>Communicatie naar gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Uitwerken van een systeem voor het opvolgen van het effect van dit pictogram op de verkoopcijfers van de betrokken producten.</p>	<p>Goedkeuring van de nodige wetgeving, ten laatste in 2024.</p> <p>Implementatie op de toelatingsaktes en aanwezigheid van het nieuwe pictogram op de etiketten van de betreffende gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Beschikbaarheid van een systeem voor opvolging van de impact op de verkoop vanaf de invoering van het pictogram.</p>
	<p><i>Het pictogram geeft de gebruiker in één oogopslag informatie over een mogelijk gevaar of risico voor bijen en andere bestuivers, dat verder verduidelijkt wordt in de specifieke zinnen die elders op het etiket vermeld worden. Alleen wanneer het product correct wordt toegepast, is het veilig voor bestuivende insecten.</i></p> <p><i>Het pictogram is dus in de eerste plaats bedoeld om de aandacht van de gebruikers te trekken, om hen aan te moedigen het etiket te lezen en de gebruiksaanwijzing en eventuele risicobeperkende maatregelen, die op het etiket worden vermeld, te respecteren. Daarnaast wordt ook verwacht dat een dergelijk pictogram het gebruik van de betrokken producten zal ontmoedigen.</i></p>		

8. Hantering/opslag van gewasbeschermingsmiddelen en hun verpakking/restanten

Voor dit thema uit Richtlijn 2009/128/EG zijn er geen federale acties.

9. Geïntegreerde gewasbescherming (IPM – Integrated Pest Management)

9.1 Bevorderen van lage-inputsystemen zoals IPM en biologische landbouw

Ref.	Doel	Actie	KSF
Bel. 3.9.1	Gewasbeschermingsmiddelen voor biologische landbouw, basisstoffen en gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico beter zichtbaar maken op Fytoweb.	De gewasbeschermingsmiddelen die geschikt zijn voor gebruik in de biologische landbouw, de basisstoffen en de gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico duidelijk zichtbaar en gemakkelijk vindbaar maken op Fytoweb. Deze informatie up-to-date houden door middel van structurele informatie-uitwisseling tussen federale en gewestelijke overheden.	Geïmplementeerd in 2023.

Via Fytoweb > Gewasbeschermingsmiddelen > [Toelatingen raadplegen](https://fytoweb.be/nl/toelatingen-raadplegen)¹⁵ kan men opzoeken welke gewasbeschermingsmiddelen in België zijn toegelaten voor een bepaalde toepassing. Momenteel is uit de opzoekingen niet rechtstreeks af te leiden welke gewasbeschermingsmiddelen geschikt zijn voor gebruik in de biologische landbouw, welke basisstoffen toegelaten zijn voor een bepaald gebruik en welke producten als 'gewasbeschermingsmiddel met een laag risico' zijn geklasseerd.

De lijsten van gewasbeschermingsmiddelen geschikt voor gebruik in de biologische landbouw en van basisstoffen zijn reeds beschikbaar in afzonderlijke rubrieken (zie <https://fytoweb.be/nl/gewasbeschermingsmiddelen/specifieke-middelen/biopesticiden/biologische-landbouw> en <https://fytoweb.be/nl/gewasbeschermingsmiddelen/specifieke-middelen/basisstoffen>).

Deze producten worden duidelijker zichtbaar en gemakkelijker vindbaar gemaakt op Fytoweb, om gebruikers te helpen bij het maken van een keuze tussen verschillende toegelaten producten.

9.2 Scheppen van de nodige omstandigheden om de implementatie van IPM te bevorderen

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.9.1	De toelatingsprocedure voor biopesticiden zo vlot mogelijk laten verlopen.	Prioritaire administratieve ondersteuning verlenen aan aanvragers van een toelating voor een biopesticide.	Fast-track procedure voor aanvragen tot toelating van biopesticiden.

Sinds 2007 worden aanvragen voor het op de markt brengen van [biopesticiden](https://fytoweb.be/nl/toelatingen)¹⁶ via een versnelde procedure behandeld en krijgen aanvragers aanvullende administratieve ondersteuning om hen door de complexe toelatingsprocedure te begeleiden. Dit beleid wordt verdergezet voor alle biopesticiden om de beschikbaarheid van deze gewasbeschermingsmiddelen aanzienlijk te vergroten in vergelijking met andere gewasbeschermingsmiddelen. In het geval dat de nieuwe Europese wetgeving zou verwijzen naar de categorie 'biocontrolemiddelen', zal dit project na goedkeuring van deze wetgeving worden herzien om hiermee rekening te houden.

¹⁵ <https://fytoweb.be/nl/toelatingen>

¹⁶ <https://fytoweb.be/nl/gewasbeschermingsmiddelen/specifieke-middelen/biopesticiden>

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.9.2	De prijs van gewasbeschermingsmiddelen linken aan hun risicoprofiel (voor de gezondheid van mens, dier en het leefmilieu).	<p>Reflectie over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de criteria die gebruikt kunnen worden om het risicoprofiel van gewasbeschermingsmiddelen te bepalen; - de gewasbeschermingsmiddelen die in aanmerking kunnen komen voor een financieel voordeel of nadeel ten opzichte van andere gewasbeschermingsmiddelen; - mogelijke scenario's voor het beïnvloeden van de prijzen. <p>Economische haalbaarheidsstudie, met inbegrip van een effectbeoordeling van de verschillende scenario's.</p>	<p>Reflectie afgewerkt in 2024.</p> <p>Uitvoering van een haalbaarheidsstudie in 2025.</p>

Het **eerste luik** van dit project is een reflectie die bestaat uit drie delen:

- Rekening houdend met de beschikbare gegevens zal in eerste instantie worden onderzocht welke criteria bruikbaar kunnen zijn bij het bepalen van het risicoprofiel van een product. Het risicoprofiel omvat alle risico's voor de gezondheid van mens, dier en het milieu. Hierbij zal ook worden nagegaan of deze criteria voor alle gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar zijn en of ze gemakkelijk verzameld kunnen worden. Daarna moet worden onderzocht hoe de verschillende criteria gecombineerd kunnen worden om het globale risicoprofiel van een product te bepalen.
- Vervolgens dient te worden onderzocht welke gewasbeschermingsmiddelen in aanmerking kunnen komen voor een financieel voordeel of nadeel ten opzichte van andere en waarom. Het risicoprofiel uit de vorige stap zal hierbij een belangrijke factor zijn, maar daarnaast moet ook worden onderzocht hoe er rekening gebonden kan worden met andere factoren, zoals de beschikbaarheid van voldoende alternatieven, de resistentieproblematiek, het belang voor IPM en de bruikbaarheid in de biologische teelt.
- Tenslotte zullen er een aantal scenario's voor het beïnvloeden van de prijzen worden gedefinieerd. Bij voorkeur wordt vertrokken vanuit het bestaande systeem van de jaarlijkse bijdragen, op basis waarvan verschillende scenario's kunnen worden voorgesteld. Deze scenario's zullen onderzocht worden in het tweede luik van de studie.

Dit eerste luik van de studie zal in 2023-2024 worden uitgevoerd door experts van de Dienst Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten.

Het **tweede luik** omvat een economische haalbaarheidsstudie, met inbegrip van een impactanalyse van de verschillende scenario's. Uit deze studie moet blijken of de rendabiliteit van bepaalde gewassen in het gedrang kan komen.

Dit tweede luik zal worden uitbesteed aan een externe onderzoeksinstelling en zal worden uitgevoerd in 2025.

Onder de voorwaarde dat de onafhankelijkheid van het onderzoek steeds gegarandeerd blijft, zullen de stakeholders tijdens het onderzoek geraadpleegd worden.

10. Indicatoren

Ref.	Doel	Actie	KSF
Bel. 3.10.1	De nationale indicatoren up-to-date houden en verder ontwikkelen ter ondersteuning van het risicoreductiebeleid inzake gewasbeschermingsmiddelen.	<p>Update en verdere ontwikkeling van het NAPAN Dashboard.</p> <p>Publicatie van de verzamelde indicatoren om de twee jaar.</p> <p>Binnen één jaar na de publicatie van de indicatoren zullen de voor de uitvoering van het NAPAN verantwoordelijke overheden een algemene evaluatie van de resultaten van het NAPAN verstrekken.</p>	<p>Publicatie van het NAPAN Dashboard in 2023, 2025 en 2027.</p> <p>Publicatie van de algemene beoordeling van het NAPAN binnen twaalf maanden na publicatie van de indicatoren.</p>

Ref.	Doel	Actie	KSF
	<p><i>De indicatoren, die ontwikkeld werden tijdens het NAPAN-programma 2018-2022, worden regelmatig geactualiseerd, verder verfijnd waar nodig en verder uitgewerkt in overeenstemming met de wetgeving die in het kader van de Green Deal wordt ontwikkeld. Het NAPAN dashboard zal verder ontwikkeld worden door toevoeging van andere relevante indicatoren. Er zal een oproep worden gedaan aan onderzoekscentra, technische centra, hogescholen en universiteiten om de toevoeging van relevante indicatoren voor te stellen.</i></p> <p><i>Uiterlijk één jaar na publicatie van de in het dashboard verzamelde indicatoren zal elke voor de uitvoering van het NAPAN verantwoordelijke autoriteit aan de hand van de in het dashboard verzamelde indicatoren nagaan in hoeverre de doelstellingen zijn verwezenlijkt.</i></p>		

11. Beheer en opvolging van het plan

Ref.	Doel	Actie	KSF
Bel. 3.11.1	De werking van de NAPAN Taskforce en de NAPAN Adviesraad blijven verzekeren.	Regelmatige vergaderingen. Opvolging van de voortgang van de acties in het kader van de EU Farm-to-Fork reductiedoelstellingen via de NAPAN Taskforce.	Elk trimester.
	<p><i>Alle bevoegde overheden zijn betrokken bij de samenwerking en de coördinatie van het NAPAN via de NAPAN Taskforce. Belanghebbenden zijn betrokken via de NAPAN Adviesraad.</i></p>		
Bel. 3.11.2	Een toekomstvisie voor België ontwikkelen met betrekking tot het beleid inzake reductie van de risico's verbonden aan gewasbescherming. Het nationaal actieplan herzien om het af te stemmen op de toekomstvisie voor België en, indien mogelijk, op de nieuwe Europese wetgeving.	Uitwerken van een gezamenlijke toekomstvisie voor België door de federale en gewestelijke bevoegde overheden. Ontwikkelen van een nieuw nationaal actieplan in overleg met de stakeholders. Openbare raadpleging over de toekomstvisie en het ontwerp van nationaal actieplan. Communicatie naar het brede publiek.	Openbare raadpleging en goedkeuring van het nationaal actieplan volgens de wettelijke deadlines. Goedkeuring van de toekomstvisie voor België ten laatste op hetzelfde moment als het nationaal actieplan. Communicatie naar het brede publiek bij openbare raadpleging en na goedkeuring van het nationaal actieplan en de toekomstvisie.
	<p><i>De toekomstige EU verordening inzake het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zal het wetgevend kader grondig wijzigen, waardoor een herziening van de nationale actieplannen nodig zal zijn. Een dergelijke herziening impliceert een nieuwe consultatie van de stakeholders en een nieuw openbaar onderzoek, volgens de deadlines die de EU verordening zal vaststellen.</i></p> <p><i>Indien de implementatie van de nieuwe Europese wetgeving ertoe zou leiden dat het programma 2023-2027 niet volledig kan worden afgerond, dan zal het nieuwe programma, waar nodig, de projecten overnemen die nog niet zijn afgewerkt.</i></p> <p><i>Zolang de nieuwe EU verordening niet is goedgekeurd, blijft de huidige Belgische wetgeving, die een vijfjaarlijkse herziening van het reductieprogramma oplegt, van toepassing.</i></p> <p><i>In ieder geval zullen de federale en gewestelijke bevoegde overheden een gezamenlijke toekomstvisie voor België uitwerken met betrekking tot het beleid inzake reductie van de risico's verbonden aan gewasbescherming. Daarbij zullen zij zich baseren op de evaluatie van de vooruitgang die in België werd gemaakt sinds de inwerkingtreding van Richtlijn 2009/128/EG en Verordening 1107/2009 (zie Bel.3.10.1).</i></p>		

Ref.	Doel	Actie	KSF
Fed. 3.11.1	Tussentijdse herziening van het FRPG programma 2023-2027.	Tussentijdse evaluatie van het FRPG in 2025. Aanpassing van het programma waar nodig. Publicatie van het evaluatierapport.	Publicatie van het evaluatierapport op Fytoweb tegen eind 2025.

In 2025 zal een tussentijdse evaluatie van het Federaal Reductieplan voor Gewasbeschermingsmiddelen (FRPG) worden uitgevoerd. Het FRPG zal indien nodig worden aangepast. Er zal een rapport worden opgesteld over deze evaluatie.

De tussentijdse evaluatie is bedoeld om een stand van zaken op te maken van de uitvoering van het programma, zodat waar nodig kan worden bijgestuurd, met name:

- *Het activeren van acties die achterlopen op schema en het aanpassen van de planning waar nodig, teneinde alle doelstellingen tegen het einde van het programma (2027) te kunnen behalen;*
- *Het aanpassen van projecten in functie van nieuwe evoluties, bijvoorbeeld nieuwe wetgeving waarmee rekening gehouden moet worden.*

Het is niet de bedoeling het programma ingrijpend te wijzigen tijdens de tussentijdse evaluatie.

Het resultaat van de herziening van EU-richtlijn 2009/128, die in juni 2022 van start is gegaan, zal de startdatum van het nieuwe NAPAN bepalen. Als deze datum vóór eind 2027 valt, dan moeten sommige projecten van het programma 2023-2027 in het nieuwe programma worden afgewerkt.

Gezien om gevoegd te worden bij ons besluit van 21 december 2023 betreffende het programma 2023-2027 van het federale reductieplan voor gewasbeschermingsmiddelen.

FILIP

Van Koningswege :

De Minister van Economie en Werk,
P.-Y. DERMAGNE

De Minister van Landbouw,
D. CLARINVAL

De Minister van Volksgezondheid,
F. VANDENBROUCKE

De Minister van Leefmilieu,
Z. KHATTABI